

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Γενική Συνέλευση

Πέμπτη, 24 Ιουνίου 2010

Ομιλία του Προέδρου, κ. ΒΑΣΙΛΗ Θ. ΡΑΠΑΝΟΥ

Κύριε Υπουργέ,

Κυρίες και κύριοι,

Η σημερινή ετήσια γενική συνέλευση της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών γίνεται σε μια περίοδο ιδιαίτερα δύσκολη για την ελληνική, αλλά και την παγκόσμια οικονομία. Τα αίτια της χρηματοοικονομικής κρίσης, η οποία εκδηλώθηκε το 2007 και μεταβλήθηκε στη σημαντικότερη οικονομική κρίση της μεταπολεμικής περιόδου, έχουν αναλυθεί συστηματικά, αν και δεν υπάρχει απόλυτη συμφωνία αναφορικά με τη σχετική συμβολή τους. Εκείνο που δεν αμφισβητείται πάντως, ιστορικά, είναι ότι οι χρηματοοικονομικές κρίσεις μετεξελίσσονται σε οικονομικές και μάλιστα σε σημαντικές δημοσιονομικές κρίσεις.

Το ενδιαφέρον, πάντως, είναι ότι στη χώρα μας συνέβη μάλλον το αντίθετο. Η δημοσιονομική κρίση, η οποία σοβούσε εδώ και αρκετά χρόνια και οξύνθηκε εύλογα από τη διεθνή οικονομική κρίση, επηρέασε αρνητικά το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, το οποίο κατά την εκδήλωση της διεθνούς χρηματοοικονομικής κρίσης δεν αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα.

Για να αντιμετωπίσει τη δημοσιονομική κρίση, η χώρα μας προχώρησε, τον προηγούμενο μήνα, στη σύναψη Μνημονίου συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Η Ελλάδα είναι πλέον σε μια πορεία επώδυνης, αλλά αναγκαίας οικονομικής προσαρμογής.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Αυτό που δεν θέλησαν ή δεν μπόρεσαν να κάνουν οι κυβερνήσεις μας τα προηγούμενα χρόνια γίνεται τώρα, δυστυχώς, με σκληρό τρόπο.

Το 2009 υπήρξε μια ακόμα δύσκολη χρονιά για το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα, εξαιρετικά, όμως, δυσχερής και για την ελληνική οικονομία. Όπως προανέφερα, αυτό είχε αρνητική επίδραση στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, οι προκλήσεις για το οποίο παραμένουν μεγάλες και για το 2010, αφού η πορεία του συνδέεται άρρηκτα με την πορεία της ελληνικής οικονομίας.

Βέβαια, η ανθεκτικότητα του τραπεζικού μας συστήματος παραμένει σημαντική, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί σε μια σειρά από παράγοντες, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ότι:

- οι Ελληνικές τράπεζες δεν είχαν εκτεθεί στους κινδύνους που αποτέλεσαν τις αιτίες της πρόσφατης διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης,
- έχουν ισχυρή κεφαλαιακή βάση,
- προχώρησαν έγκαιρα στην αύξηση των προβλέψεών τους έναντι επισφαλών απαιτήσεων,
- ακολούθησαν πολιτική συνετούς διαχείρισης των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται στην τρέχουσα συγκυρία,
- είχαν ικανοποιητικά οικονομικά αποτελέσματα ακόμα και κατά το 2009, και
- ασκήθηκε κατάλληλη προληπτική εποπτεία από την Τράπεζα της Ελλάδος που συνέβαλε αποτελεσματικά στη διασφάλιση της σταθερότητας του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Ωστόσο, μέσα στο αρνητικό κλίμα που διαμορφώθηκε, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην Ευρώπη γενικότερα οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας αντιμετώπισαν σημαντικά προβλήματα ρευστότητας. Για την αντιμετώπισή τους, ουσιαστική υπήρξε η συμβολή του κράτους τόσο με το πρώτο πακέτο ενίσχυσης του τραπεζικού συστήματος, το 2009, όσο και με το δεύτερο πακέτο εγγυήσεων, που

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

υιοθετήθηκε πριν από λίγο καιρό. Προς την ίδια κατεύθυνση, καθοριστική υπήρξε, επίσης, η συμβολή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία προσάρμοσε κατάλληλα τα εργαλεία άσκησης της νομισματικής της πολιτικής.

Στο σημείο αυτό, επιτρέψτε μου να επισημάνω ότι, κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υπέστη σταδιακά και με αποτελεσματικό τρόπο ένα ριζικό θετικό μετασχηματισμό. Ο μετασχηματισμός αυτός, αποτέλεσμα τόσο της προσαρμογής του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στις συνθήκες λειτουργίας του ενιαίου χρηματοπιστωτικού χώρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και της έγκαιρης δημιουργίας ισχυρών τραπεζικών ομίλων, με εκτεταμένη διεθνή παρουσία, αποτελεί ένα περαιτέρω εχέγγυο για τη σταθερότητα του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Ένα άλλο στοιχείο που συχνά παραγνωρίζεται είναι ότι οι ελληνικές τράπεζες αξιοποίησαν την καλή κερδοφορία που είχαν τα τελευταία χρόνια με τον πιο αποδοτικό τρόπο. Με τολμηρά βήματα, πρωτοπόρησαν σε επενδύσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, κυρίως δε στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με αποτέλεσμα να αποτελούν σήμερα σημαντική δύναμη στον τραπεζικό τομέα των χωρών αυτής της περιοχής. Οι ελληνικές τράπεζες είναι πλέον πολυεθνικές επιχειρήσεις, τουλάχιστον σε περιφερειακό επίπεδο.

Δεν πρέπει να αγνοείται, εξάλλου, το γεγονός ότι οι Ελληνικές τράπεζες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, λειτουργούν σε ένα ιδιαίτερα αυστηρό πλαίσιο ρυθμιστικής παρέμβασης, από τα αυστηρότερα που ισχύουν για επιχειρήσεις στις οικονομίες της αγοράς, το οποίο διαμορφώθηκε και συνεχίζει να διαμορφώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού δικαίου και των βέλτιστων ρυθμιστικών και εποπτικών πρακτικών που ισχύουν διεθνώς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Μέσα σε αυτό το ρυθμιστικό πλαίσιο, οι τραπεζικοί όμιλοι της χώρας μας επιδιώκουν:

- τόσο τη μεγιστοποίηση των αποδόσεων για τους μετόχους τους – υπό τους όρους που θέτουν το πλαίσιο της σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης, οι απαιτήσεις για εταιρική κοινωνική ευθύνη, και η ανάγκη διασφάλισης ομαλών εργασιακών σχέσεων,
- όσο και την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

Κάτω από τις σημερινές συνθήκες, η πρόκληση για το τραπεζικό μας σύστημα, έχει τρεις πτυχές:

1. Να συνεχίσει να παραμένει σταθερό, με ικανοποιητικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας και επαρκή ρευστότητα.
2. Να συνδράμει τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που έχει προκαλέσει η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας το 2009, η οποία συνεχίζεται και κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους.
3. Να συνεισφέρει στην προσπάθεια για την ανάκαμψη της οικονομίας με τη διοχέτευση της ιδιωτικής αποταμίευσης στις πιο αποδοτικές χρήσεις.

Οι τράπεζες που ασκούν δραστηριότητα στη χώρα μας είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις, χωρίς να περιοριστεί η στρατηγικής σημασίας παρουσία των ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό, η οποία αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο της διεθνούς οικονομικής παρουσίας της χώρας μας. Παράλληλα, για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα η ανόρθωση της οικονομίας μας είναι εθνική υπόθεση και, όπως σε κάθε εθνική προσπάθεια, είναι έτοιμο να συμβάλει και συμβάλλει με όλες του τις δυνάμεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Ζούμε σε μια δύσκολη περίοδο προσαρμογής και ξέρουμε ότι η υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας έχει δημιουργήσει προβλήματα σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Οι τράπεζες αντιλαμβάνονται τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πελάτες τους πριν από τον καθένα και από μόνες τους πήραν και παίρνουν μέτρα για να τους βοηθήσουν. Εκείνο όμως που πρέπει να γίνει κατανοητό, από όλους και την Πολιτεία, είναι ότι στην προσπάθεια αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων δεν πρέπει να υποσκάπτουμε τη συναλλακτική ηθική και τους ίσους όρους ανταγωνισμού. Γι αυτό και το μόνο αίτημα μας προς το κράτος είναι η διασφάλιση όρων ίσης μεταχείρισης με τους άλλους φορείς της οικονομίας και κανόνων υγιούς συναλλακτικής συμπεριφοράς.

Κυρίες και κύριοι,

Η οικονομία μας διανύει μια περίοδο προσαρμογής που είναι δύσκολη, αλλά και γεμάτη προκλήσεις. Παρά τις δυσκολίες, στην Ελληνική Ένωση Τραπεζών πιστεύουμε ότι η Ελλάδα μπορεί να επιτύχει τους στόχους του προγράμματος που έχει συμφωνηθεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Η δημοσιονομική προσαρμογή θα διευκολυνθεί, όμως, τα μέγιστα, αν παράλληλα με την πιστή εφαρμογή του προγράμματος, προχωρήσουν με ταχείς ρυθμούς οι διαδικασίες για σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές, οι οποίες θα απελευθερώσουν το εγκλωβισμένο δυναμικό της οικονομίας μας. Αναγκαίες προϋποθέσεις για την επάνοδο της ελληνικής οικονομίας σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης αποτελούν, χωρίς αμφιβολία:

- η απελευθέρωση των αγορών και η τόνωση του υγιούς ανταγωνισμού,
- το άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

- η απλοποίηση των διαδικασιών και η μείωση του γραφειοκρατικού βάρους σε επιχειρήσεις και άτομα,
- η ενίσχυση των συνθηκών υγιούς επιχειρηματικότητας, και
- η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.

Εξίσου σημαντικό ρόλο, όμως, θα διαδραματίσει και η ριζική αλλαγή του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί το κράτος στην ευρεία του έννοια: η κεντρική κυβέρνηση, η τοπική αυτοδιοίκηση, όλοι οι φορείς του Δημοσίου. Στο σημείο που έχουμε φτάσει, δεν υπάρχουν, ούτε σε αυτό το πεδίο, περιθώρια για χρονοτριβές και αναβολές.

Η σημερινή κρίση δεν μας θέτει πλέον μπροστά σε διλήμματα, αλλά σε μια αδήριτη επιλογή, εκείνη της δύσκολης πορείας για την ανόρθωση της ελληνικής οικονομίας και η οποία δεν μπορεί να είναι διατηρήσιμη αν δεν περιλαμβάνει:

- τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό των δομών του κράτους,
- την αλλαγή νοοτροπιών, οι οποίες για δεκαετίες στρέβλωναν τις επιλογές των πολιτικών ηγεσιών, αλλά και των επιχειρήσεων και των ατόμων,
- τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας που θα διανέμει δίκαια το προϊόν του μόχθου της και όχι με βάση τα «κεκτημένα» άλλων εποχών, και
- τη δημιουργία ισχυρών θεσμών και την υιοθέτηση αποτελεσματικών κανόνων που θα είναι σεβαστοί και θα τηρούνται από όλους.

Σε αυτή την προσπάθεια της οικονομικής ανόρθωσης της χώρας, οι τράπεζες θα πρωταγωνιστήσουν και πάλι, επαναπροσδιορίζοντας τη σχέση τους με την κοινωνία, τους πελάτες τους και τους εργαζόμενους σε αυτές. Μόνο μέσα από μια νέα μορφή συντονισμένων συλλογικών δράσεων θα μπορέσει η οικονομία μας να ξεπεράσει τα προβλήματά της και η κοινωνία μας να μπει σε μια νέα πορεία ανάπτυξης και βιώσιμης ευημερίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Κλείνοντας την παρέμβασή μου επιθυμώ να σας υπενθυμίσω αυτό που είπε, νομίζω, ο Thomas Friedman, ότι στη ζωή υπάρχουν δύο κατηγορίες ανθρώπων: οι απαισιόδοξοι και οι αισιόδοξοι. Οι απαισιόδοξοι είπε έχουν συνήθως δίκιο και οι αισιόδοξοι έχουν συνήθως άδικο. Όμως, αν η κοινωνία μας έφτασε εδώ που έφτασε το οφείλει στους αισιόδοξους.